

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo

Datum
2014-10-08

Diarienummer
UAN-2014-0066

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Uppföljning ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad och vuxenutbildning per september 2014

Förslag till beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att överlämna rapporterna till kommunstyrelsen,

att lägga informationen till handlingarna.

Föredragning

I bilaga 1 redovisas antal hushåll, orsaker till och kostnader för ekonomiskt bistånd. Kostnaderna totalt för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger totalt för perioden januari-september på 11 procent över vad som är budgeterat och utfallet för perioden är något högre än för samma period 2013. Kostnaderna för försörjningsstöd (ej flykting) för januari till september 2014 är 15 procent över budget och utfallet är något högre än för samma period 2013, ca 5 procent. Kostnaderna för försörjningsstöd flykting är 27 procent lägre än vad som är budgeterat och utfallet 24 procent lägre jämfört med perioden januari-september 2013. Det totala antalet unika hushåll med utbetalt ekonomiskt bistånd är något högre (ca 60 hushåll) i september 2014 jämfört med augusti 2013. Jämfört med motsvarande månad 2013 (september) är det fler hushåll i september 2014 (ca 150) som beviljades ekonomiskt bistånd.

Bilaga 2 är en rapport som presenterar volymer, bakgrundsvariabler och resultat för personer som varit inskrivna hos Navet under perioden från januari till augusti 2014. I genomsnittstiden på Navet är fem månader. Knappt 80 procent av dem som avslutas på Navet är inte längre mottagare av ekonomiskt bistånd.

Jan Holmlund
Tf Direktör

Bilaga 1 Uppföljning ekonomiskt bistånd 201409
Bilaga 2 Uppföljning Navet arbetsmarknad 1401-1408

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo

Datum
2014-10-08

Diarienummer
UAN-2014-0066

Uppföljning av ekonomiskt bistånd¹ per september 2014

Antal hushåll som får ekonomiskt bistånd som presenteras i denna månadsrapport är hämtad från registerutdrag ur verksamhetens handläggsystem ProCapita. De hushåll som rapporteras är hushåll som fått en utbetalning av ekonomiskt bistånd den månad redovisningen avser. Hushåll som får avslag eller inte lämnat in ansökan om ekonomiskt bistånd den aktuella månaden är inte medräknade. Samtliga hushåll på varje enhet inom verksamheten som fått en utbetalning ingår. Observera att uppgifter för kostnad och antal hushåll för den senaste månaden är preliminära. Siffrorna justeras vid nästa månadsskifte.

I ett diagram i rapporten illustrerar antal ärenden inom ekonomiskt bistånd som pågår hela eller delar av en månad. I ett ärende ingår inte bara hushåll som får en utbetalning av ekonomiskt bistånd utan även hushåll som t ex får avslag, som är under utredning eller inte lämnat in ansökan den aktuella månaden men gjort det tidigare. I dessa ärenden ingår mer eller mindre omfattande handläggning.

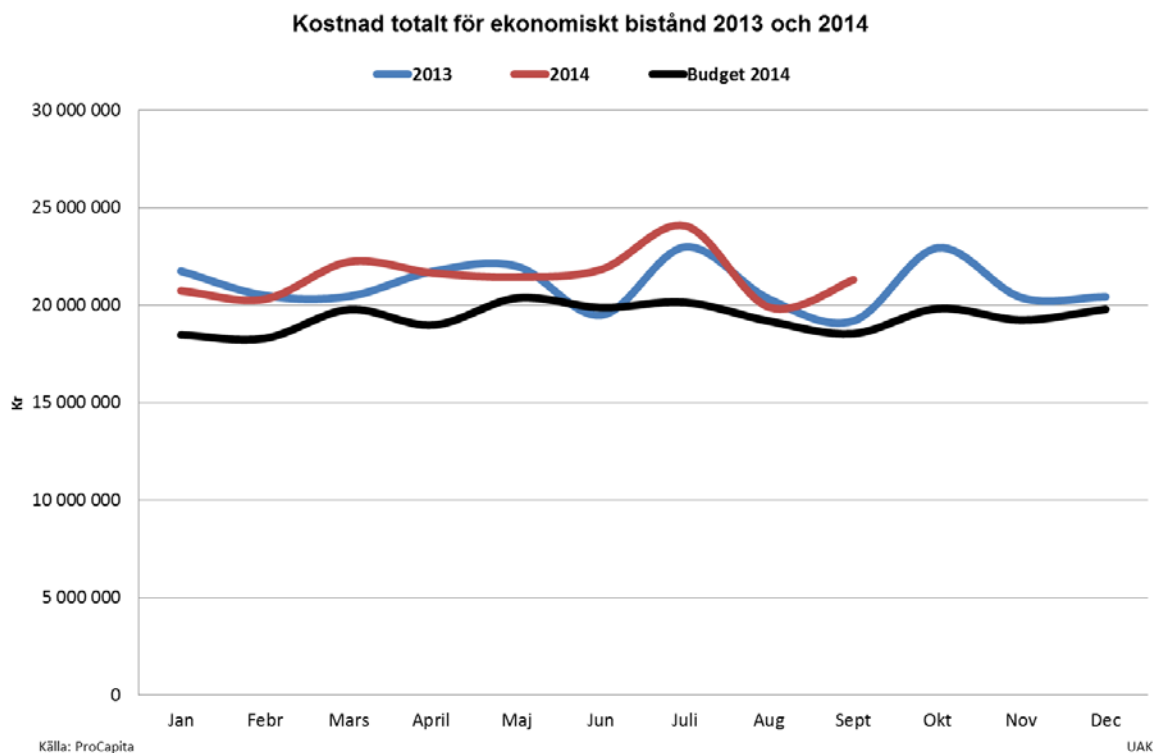
I månadsrapporten så finns i vissa diagram ett genomsnittindex för andra kommuner för att få en uppfattning om Uppsala kommuns resultat jämfört med andra jämförbara kommuner. Genomsnittindex bygger på genomsnittet för sex andra kommuner som utifrån Uppsala ingår i jämförelsegruppen Liknande kommuner IFO (Individ och familjeomsorg) som är framtagen av Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada). Jämförelsegruppen består av de kommuner som mest liknar Uppsala utifrån strukturårsjusterad standardkostnad för IFO samt befolkningsstorlek. Standardkostnad är ett statistiskt mått på den förväntade kostnaden för verksamheten utifrån strukturella faktorer vid en genomsnittlig effektivitets- och ambitionsnivå. I jämförelsegruppen ingår Linköping, Örebro, Västerås, Helsingborg, Jönköping och Norrköping.

Kostnader och ärenden

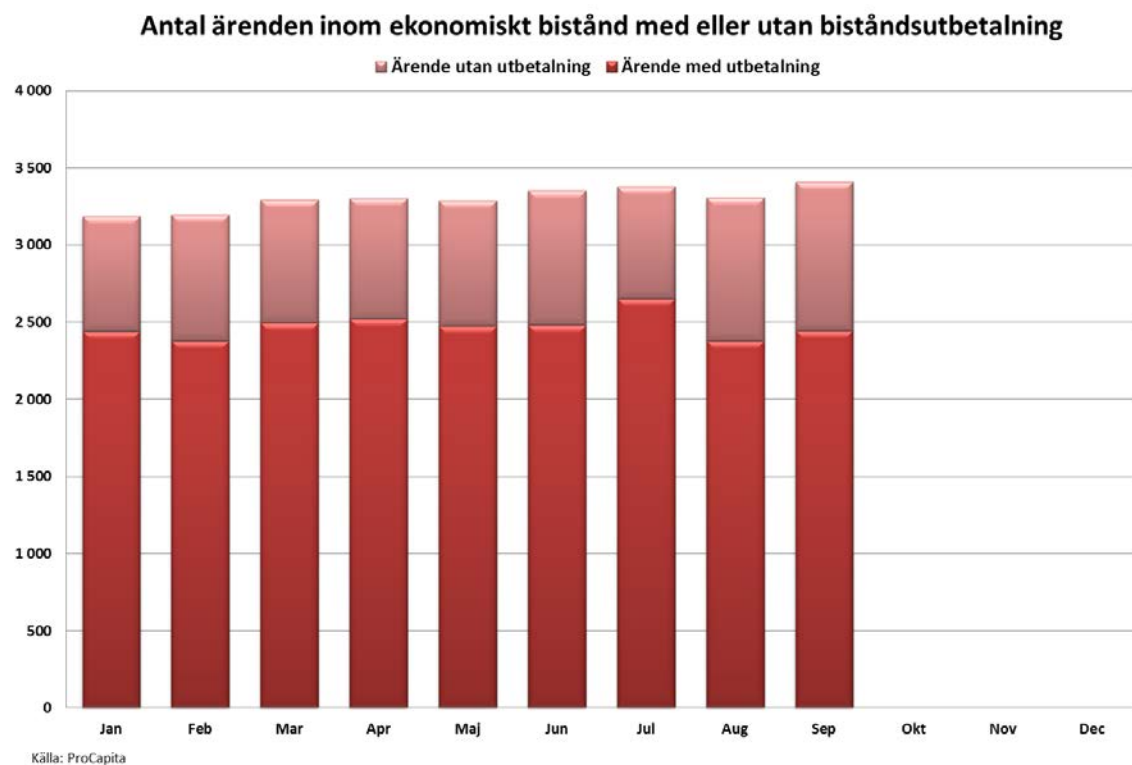
Kostnaderna totalt för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger totalt för perioden januari-september på 11 procent över vad som är budgeterat och utfallet för perioden är något högre än för samma period 2013. Kostnaderna för försörjningsstöd (ej flykting) för januari till september 2014 är 15 procent över budget och utfallet är något högre än för samma period 2013, ca 5 procent. Kostnaderna för försörjningsstöd flykting är 27 procent lägre än vad som är budgeterat och utfallet 24 procent lägre jämfört med perioden januari-september 2013. Det totala antalet unika hushåll med utbetalt ekonomiskt bistånd är något högre (ca 60 hushåll) i september 2014 jämfört med augusti 2013. Jämfört med motsvarande månad 2013 (september) är det fler hushåll i september 2014 (ca 150) som beviljades ekonomiskt bistånd.

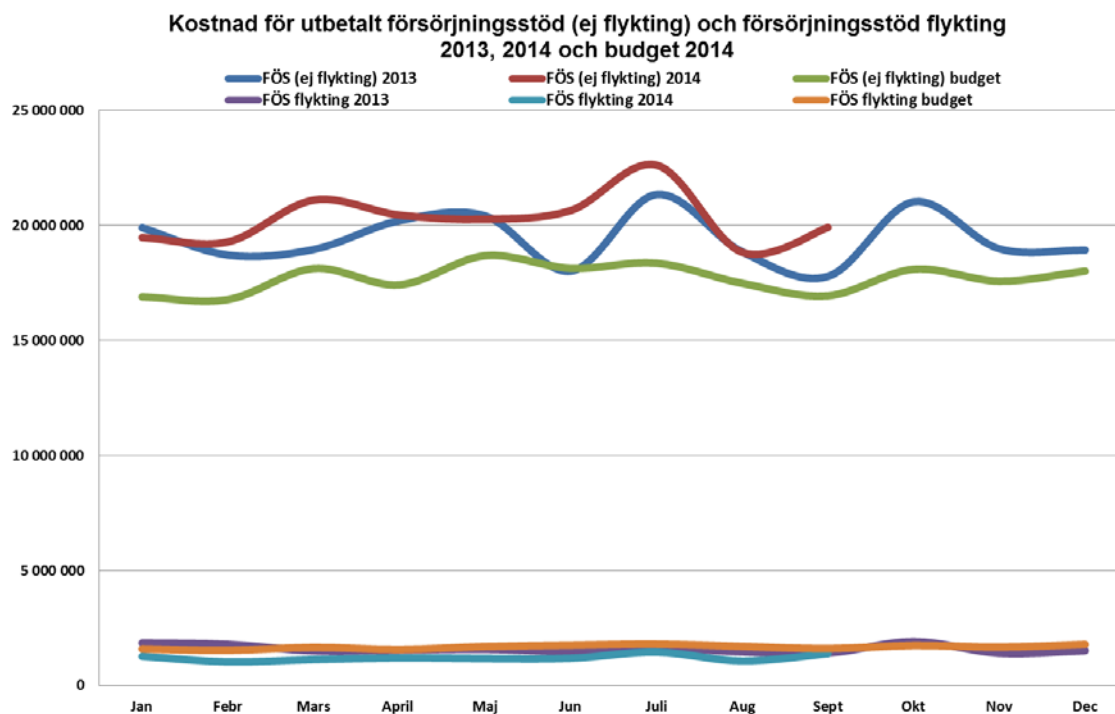
¹ Med ekonomiskt bistånd avses försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt, flyktingar inkluderat.

I nedanstående diagram redovisas antal ärenden. I ett ärende ingår inte bara hushåll som får en utbetalning av ekonomiskt bistånd utan även hushåll som t ex får avslag, som är under utredning eller inte lämnat in ansökan den aktuella månaden men gjort det tidigare.

Utbetalning av försörjningsstöd (ej flykting) och försörjningsstöd flykting inkluderas i ekonomiskt bistånd. Tidigare ingick även introduktionsersättning i ekonomiskt bistånd, sista introduktionsersättningen betalade kommunen ut i oktober 2012.

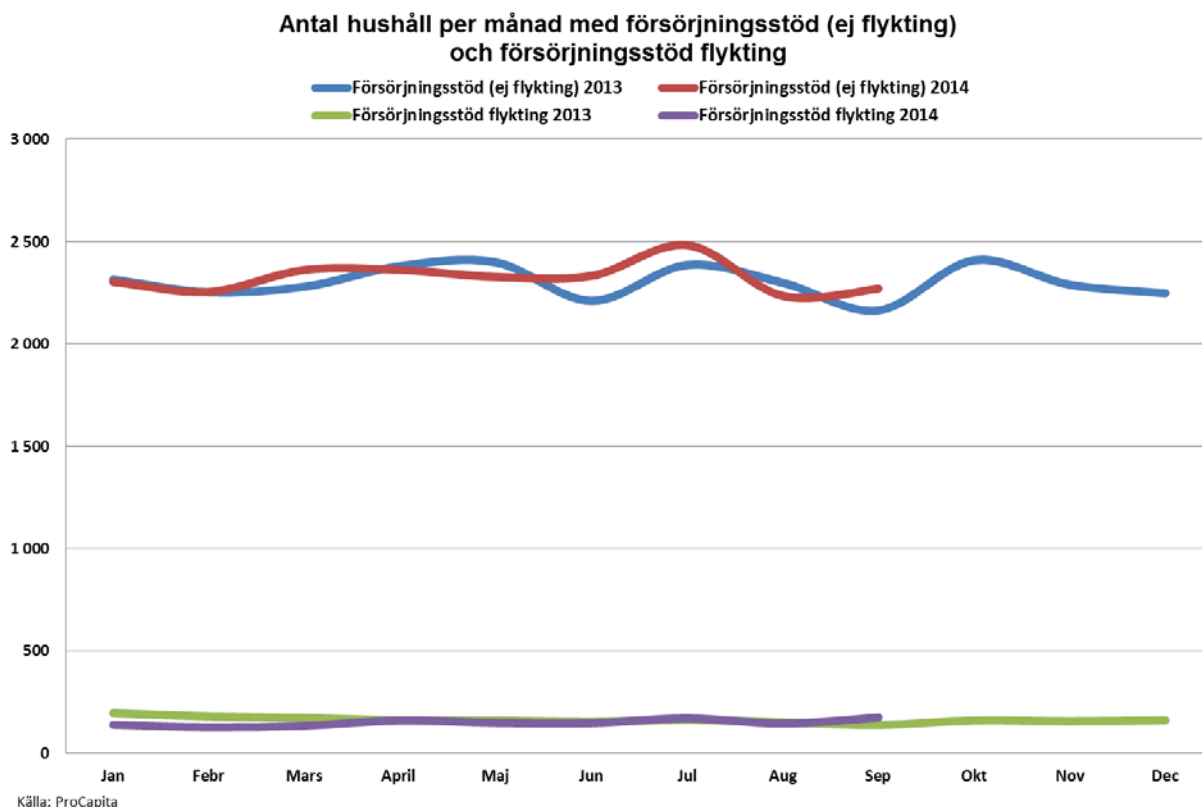

Källa: ProCapita

Kostnaden för försörjningsstöd (ej flykting) har varit något högre under 2014 än 2013. Kostnader för utbetalt försörjningsstöd fluktuerar ofta under året t ex beroende på när personer är i utbildning med studiemedel och när hushållen får höga räkningar. Oftast kommer det en topp, med höga kostnader, på en månad under våren, en i juli och en under hösten. Det ska därför undvikas att jämföra en månad med annan samma år. Vanligtvis så räknas riksnormen upp varje år nationellt utifrån bl a höjning av konsumentprisindex. Ingen uppräknings av riksnormen gjordes till 2014 vilket undvek direkta kostnadsökningar. Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd har historiskt sett varit höga i juli, kostnader för juli 2014 var de högsta på minst tio år. En orsak till att juli är högt är ett ökat tillflöde av arbetslösa studenter. Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd flykting ökade under september och var i nivå med budget och med september 2013. Kostnader för utbetalt försörjningsstöd flykting påverkas bl a av flyktingsströmmar i världen och hur fort personerna får etableringsersättning. Under 2014 förväntats ett stort mottagande av flyktingar från bl a Syrien.

Antal hushåll

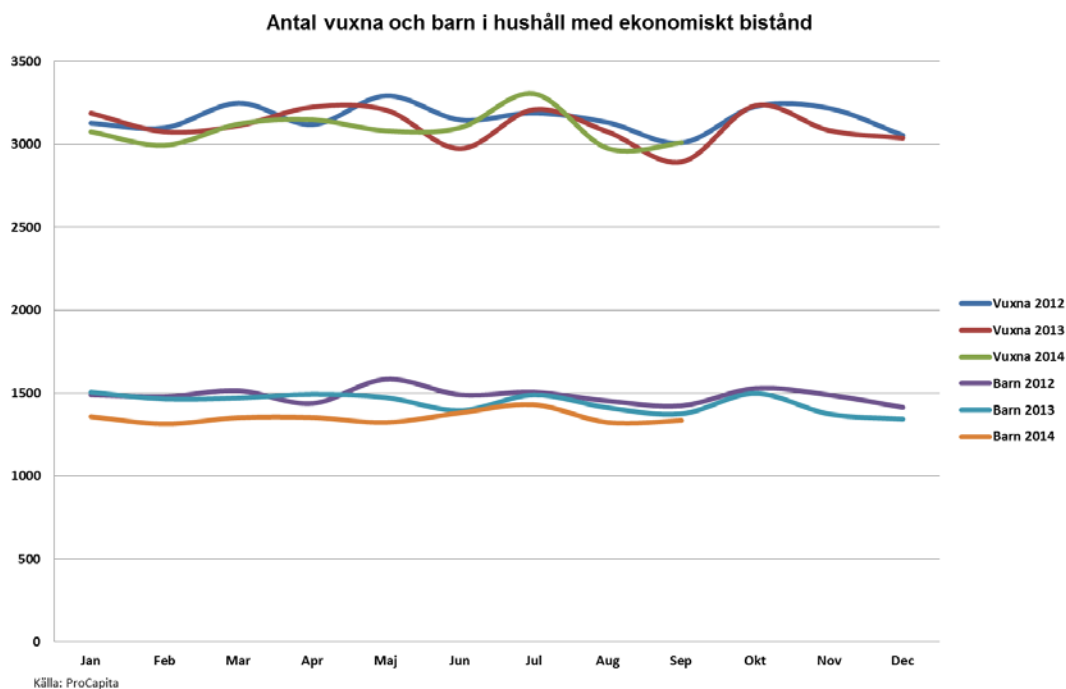
Antalet hushåll i behov av försörjningsstöd (ej flykting) pendlade mellan ca 2 200 hushåll och 2 400 hushåll under 2013. Antal hushåll i september 2014 uppgick till nästan 2 300.

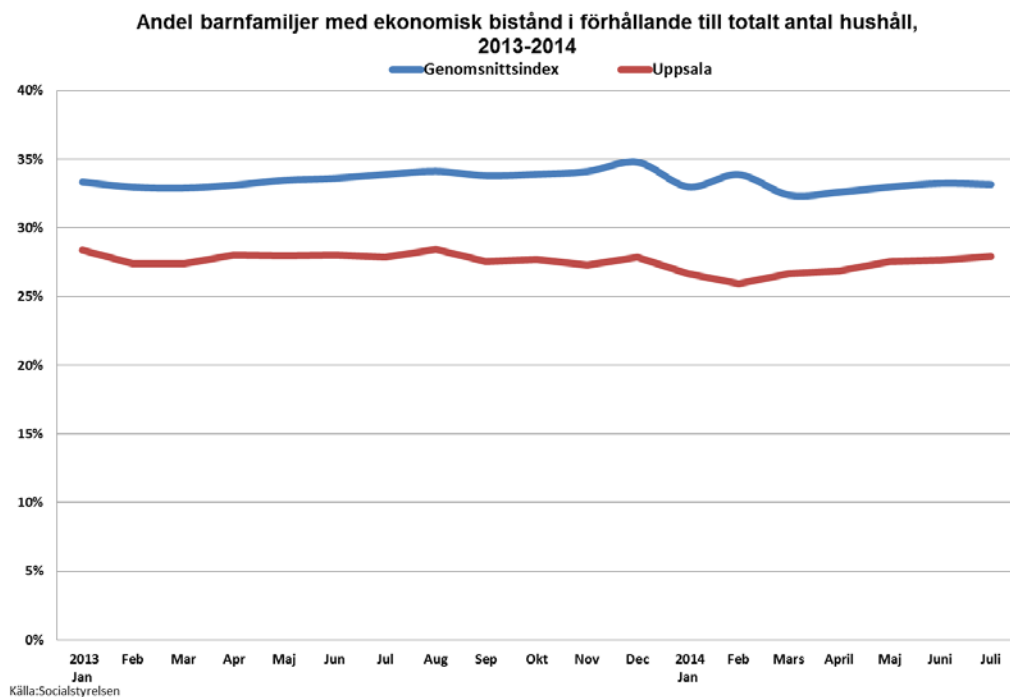
Antalet hushåll med försörjningsstöd flykting fluktuerade mellan 138 och 196 under 2013. I september 2014 var det ca 175 hushåll som fick försörjningsstöd, vilket är mest i år. Fördelningen av ärenden från Mottagningsenheten skiljer sig inte mycket från 2013. I genomsnitt har mottagningen 50 ärenden i veckan som majoriten fördelas ut till team. Det är drygt 1 procent färre kvinnor som får ekonomiskt bistånd varje månad.

Barnfamiljer

Barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd löper en större risk att själva som vuxna bli beroende av ekonomiskt bistånd. Föräldrar är viktiga som förebilder för sina barn. Därför är det viktigt att prioritera barnfamiljer när det gäller stöd och insatser som leder till arbete eller utbildning och egen försörjning. Nedanstående diagram visar att antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under 2014 jämfört med 2013.

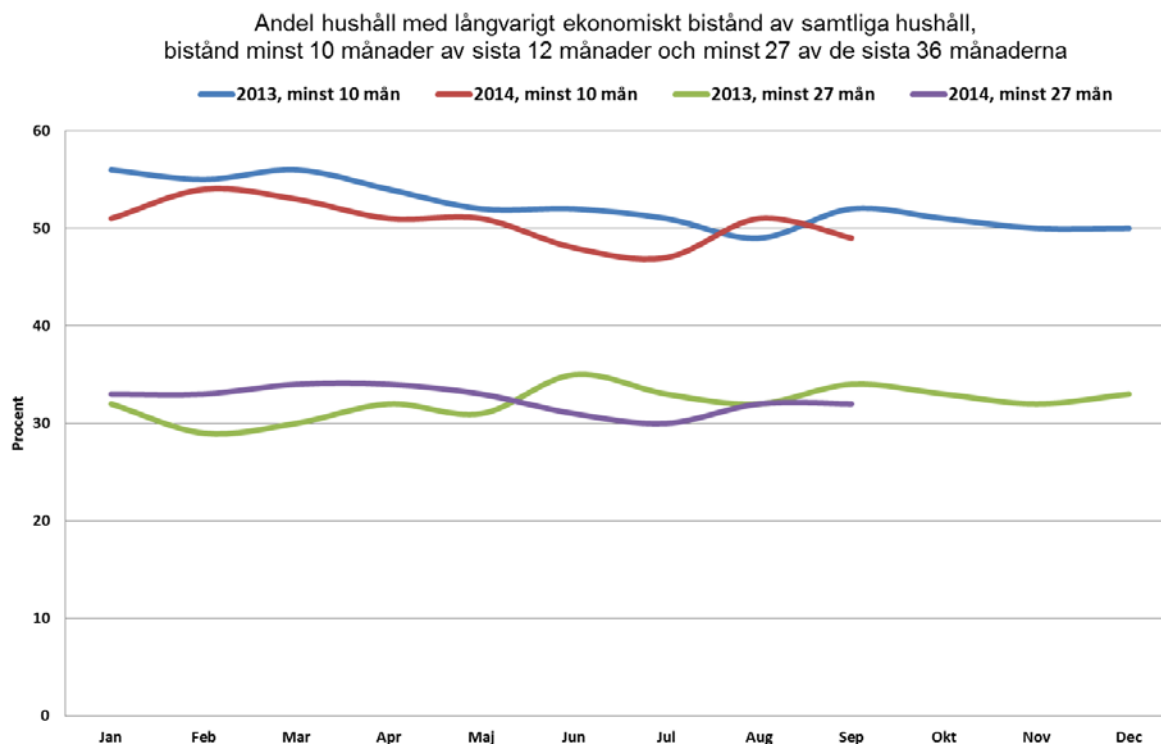

Minskningen av antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd kan bero på prioritering på insatser till barnfamiljer samt projektet Athena med många deltagare med barn men även ett minskat antal flyktingfamiljer med ekonomiskt bistånd och förändrat inflöde kan påverka. Det är klart fler kvinnor än män som bor tillsammans med barn och har ekonomiskt bistånd. Ungefär 26 procent av kvinnorna bor i en barnfamilj och 13 procent av männen gör det. I en jämförelse med andra kommuner som ingår i samma jämförelsegrupp som Uppsala så har Uppsala klart mindre andel barnfamiljer.

Långvariga biståndsmottagare

Uppsala står inför utmaningen att sänka andelen långvariga biståndsmottagare. Uppsala har en stor andel långvariga biståndsmottagare. Uppgifter gällande långvarigt biståndsmottagande finns inte på månadsbasis utan bara per helår för andra kommuner. Andelen långvariga biståndsmottagare ökar i riket så väl som i Uppsala vilket kräver särskilt fokus för att vända den negativa trenden.

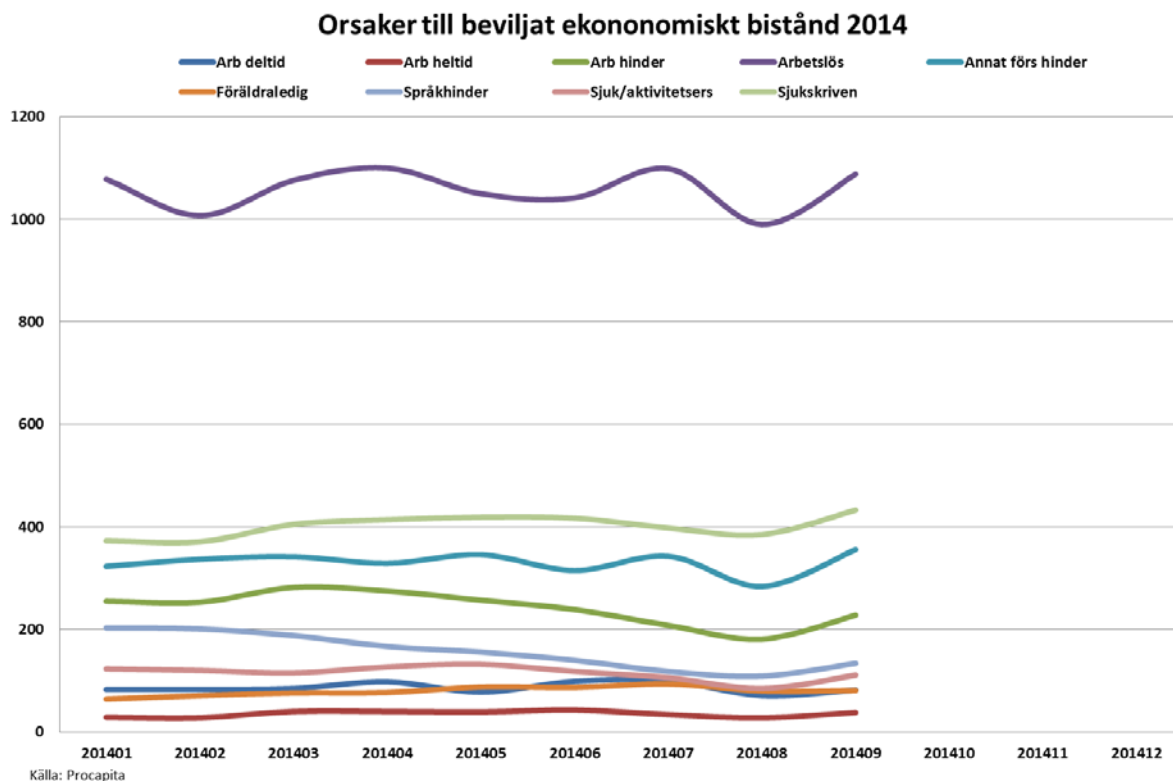

Källa: ProCapita

Diagrammet ovan illustrerar hur stor andel hushåll som fått ekonomiskt bistånd minst 10 av de sista 12 månaderna samt minst 27 av de 36 månaderna utifrån att hushållet beviljades bistånd i september 2014. Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd minst 10 av de sista 12 månaderna är något lägre i alla månader förutom augusti jämfört med förra året. Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd minst 27 av de sista 36 månaderna är första från och med juni lägre än förra året. Av dem med mycket långt ekonomiskt bistånd är 24 procent barnfamiljer (356 barn) och 8 procent av alla hushåll i september är barnfamiljer med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd. I augusti bor 27 procent (612 barn) av barnen i hushåll med ekonomiskt bistånd i ett hushåll med långt bidragstagande. Det är små skillnader mellan könen gällande vilka som har långt och mycket långt biståndsmottagande, det är en procent fler kvinnor.

Orsaker till ekonomiskt bistånd

Orsak till utbetalt ekonomiskt bistånd bygger på orsaken till varför personen som hushållet är registrerat på sk registerledaren² får ekonomiskt bistånd. Den vanligaste orsaken till utbetalt ekonomiskt bistånd är arbetslöshet. I september 2014 var kostnaden för gruppen arbetslös drygt 9 600 tkr i beviljat ekonomiskt bistånd, vilket är lägst i år. Antalet som fått ekonomiskt bistånd pga arbetslöshet var som tidigare år högt i juli.

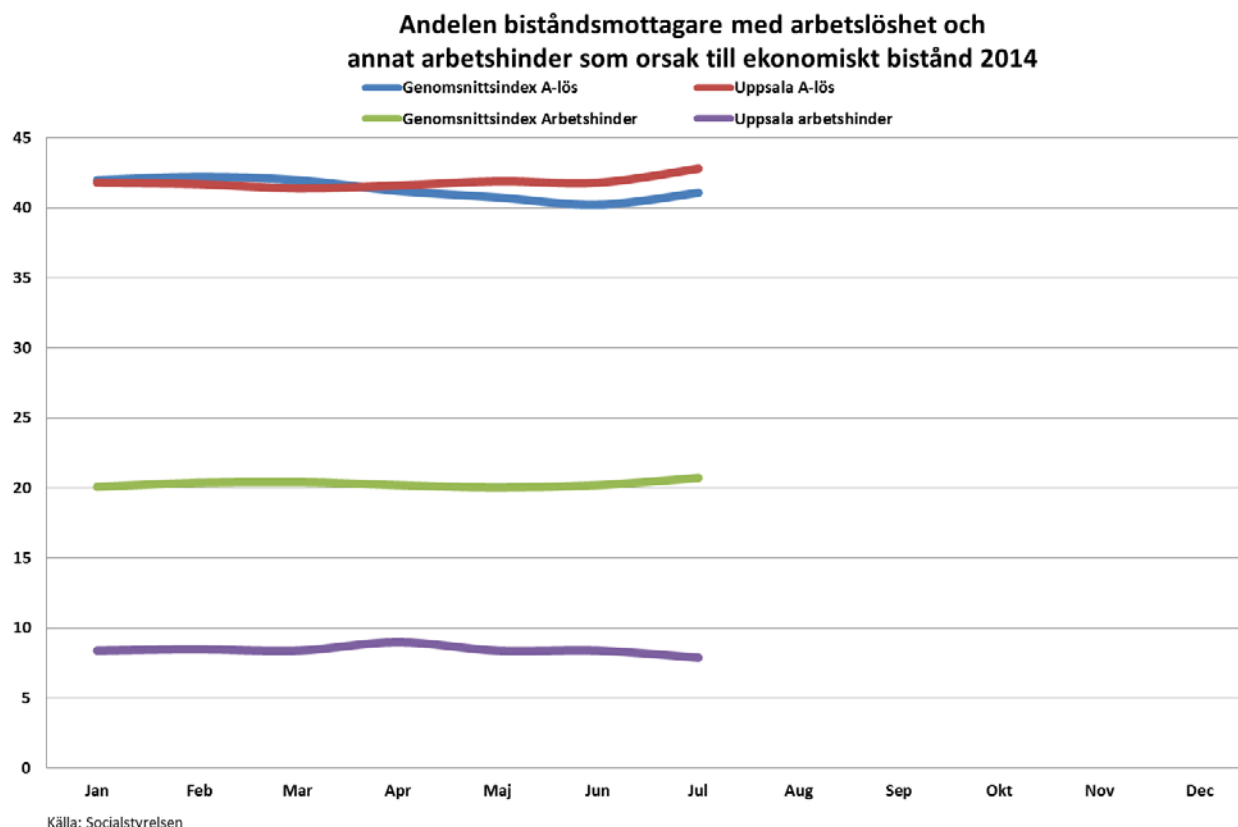

Den stora omorganiseringen av myndigheten har inneburit att rehabiliteringsärendena har flyttats ut i olika team i den nya organisationen inom försörjningsstöd. Detta har medfört att orsaken arbetslöshet, sjukskriven eller annat försörjningshinder har används i större utsträckning än tidigare. En översyn av orsakskoderna gjordes under våren och ändringarna i koderna gör att ärenden i vissa fall registreras under annan kod idag.

En jämförelse med andra kommuner visar att färre har annat arbetshinder som orsak till ekonomiskt bistånd i Uppsala men har fler har arbetslöshet som orsak.

² Vid sammanboende så registreras oftast hushållet på kvinnan och hon blir då registerledare, i dessa fall framgår inte den andra personens orsak till ekonomiskt bistånd i denna statistik. Drygt 20 procent av de totala hushållen med ekonomiskt bistånd per månad så är familjesammansättningen sammanboende

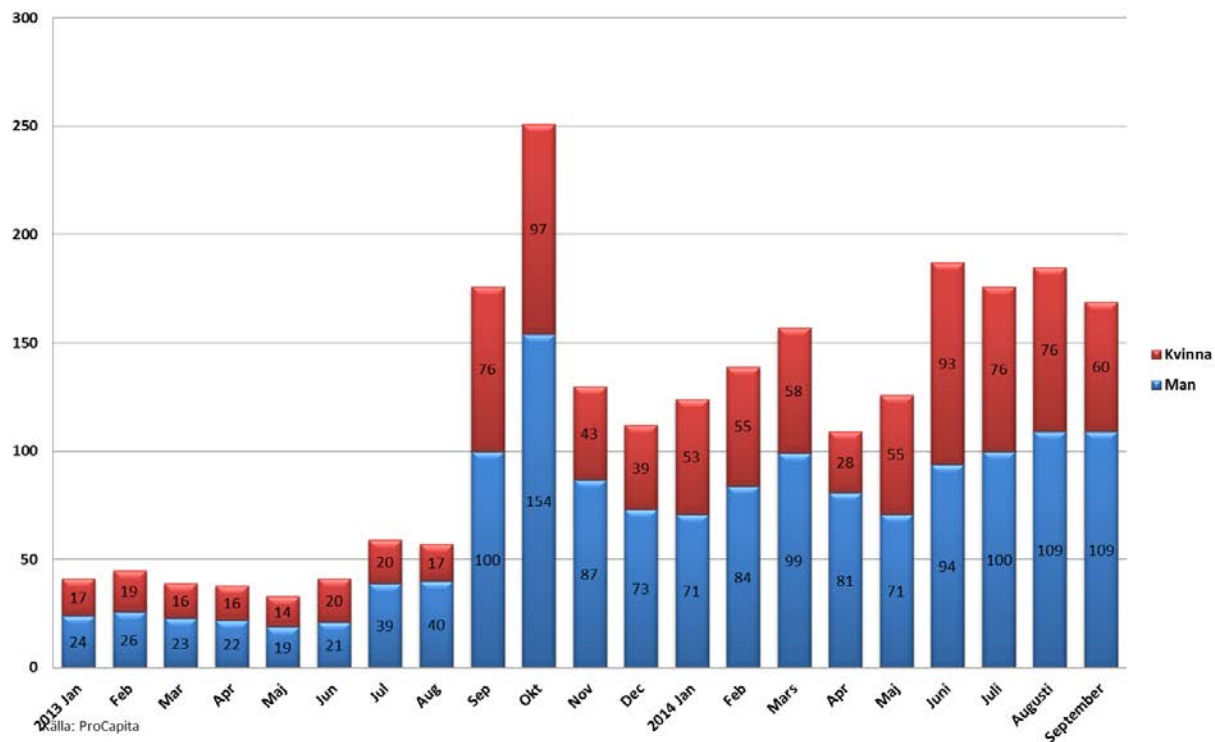

Den vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd i åldersgruppen 18-24 år är arbetslöshet. I september 2014 har ca 240 hushåll i gruppen beviljats ekonomiskt bistånd pga arbetslöshet, det var 20 fler än i augusti. Efter arbetslöshet är arbetshinder (60 hushåll) samt annat försörjningshinder (90 hushåll) de mest förekommande orsakerna under september månad. Noteras bör även att orsaken sjukskriven har ökat i denna åldersgrupp.

Arbetsmarknadsåtgärder

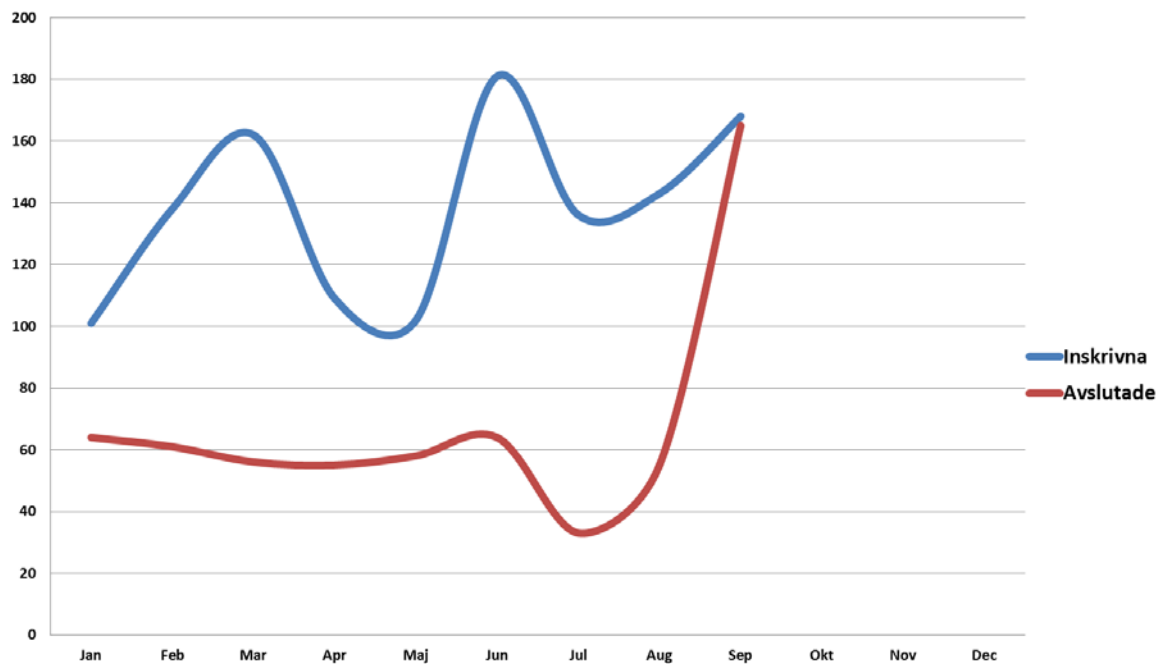
Många som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet saknar eller har en sporadisk förankring på arbetsmarknaden. Till Navet anvisas personer för att effektivt lotsa individer in på arbetsmarknaden. Under sommaren och början på hösten så hänvisas ungefär 175 personer per månad. Detta är fler än under våren. Konstant är att fler män än kvinnor anvisats till Navet. Socialtjänst-försörjningsstöd är väl medvetna om att flera män än kvinnor anvisas till Navet och arbetar på fler sätt med att motverka undermedvetna könsbaserade bedömningar. Detta görs bl a genom att metoden genushanden håller på att införas, jämställdhetsintegrering behandlas återkommande på arbetsplatsträffarna samt att det är ett viktigt mål i myndighetens verksamhetsplan.

Anvisade till Navet från Socialtjänst-försörjningsstöd

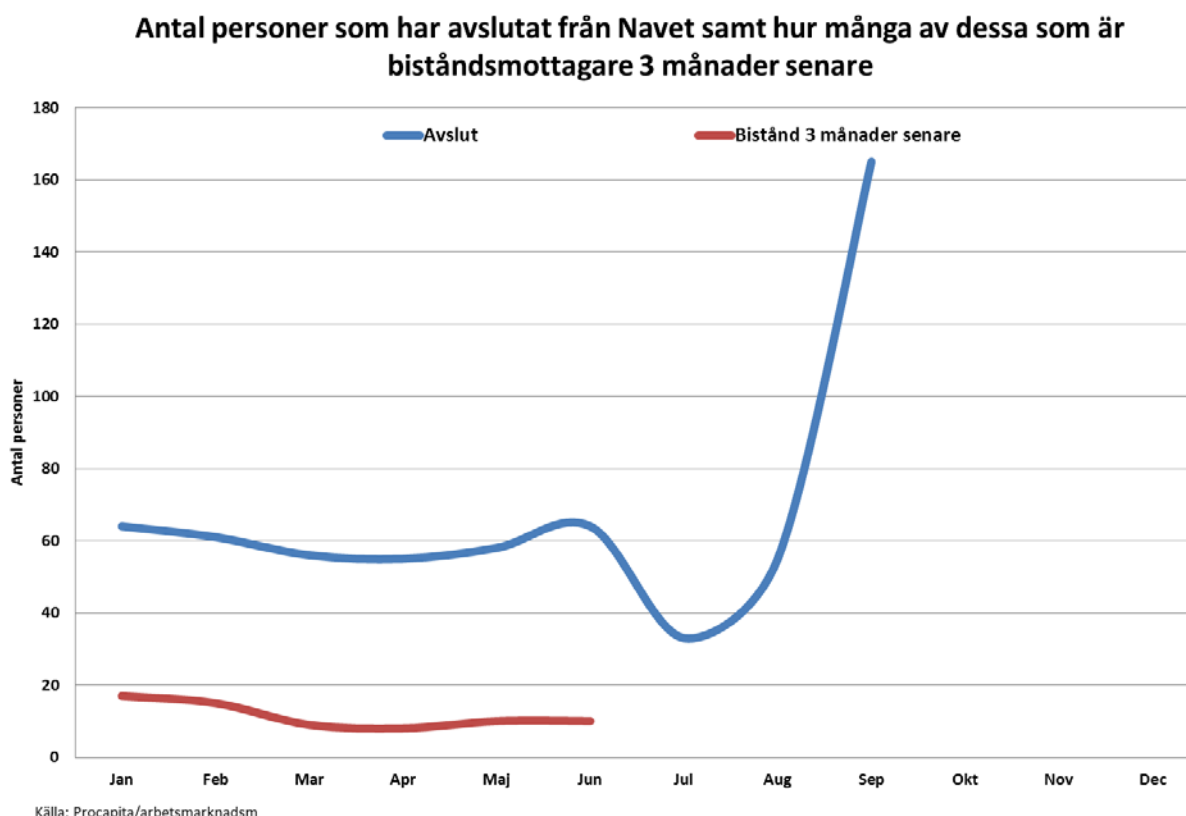
På Navet ska personerna snabbt påbörja en arbetsmarknadsinsats. Sista september var nästan 1 400 personer (63% män) inskrivna på Navet. Av dem hade ca 250 personer (60 män) en insats via de upphandlade arbetsmarknadsinsatserna.

Antal nyinskrivna och avslutade på Navet 2014

Källa: Procapita/arbetsmarknadsmodulen

Antalet avslut per månad har varit färre än antalet inskrivna fram t o m augusti vilket har inneburit ett ökat antal personer som är i eller på väg att påbörja sin arbetsmarknadsinsats via Navet. Till skillnad från tidigare månader så har ett större antal personer avslutats i september. En förklaring är att Navet anställde många välfärdsjobbare förra hösten och att deras anställning nu har avslutats. De vanligaste avslutsorsakerna från Navet Arbetsmarknad i september var arbete (46 personer) och studier (83 personer). Det även många som avslutas av andra orsaker som bl a ej längre aktuell av ekonomiskt bistånd (19 personer) och ej avhörd/flyttat från kommunen (12 personer). Nedanstående diagram visar antal personer som har avslutats från Navet samt hur många av dessa som har kvar ekonomiskt bistånd tre månader senare.

I genomsnitt per månad så har 80 procent av personerna som avslutats hos Navet inte ekonomiskt bistånd tre månader efter avslut.

Handläggare
Tobias Åström SinisaloDatum
2014-10-08Diarienummer
UAN-2014-0066

Delårsuppföljning januari-augusti av Navet arbetsmarknad

Personer med ekonomiskt bistånd pga främst arbetslöshet hänvisas till Navet från Socialbidrag-försörjningsstöd. På Navet görs en kartläggning, och utifrån denna avgörs vilken insats som är aktuell för att snabbt komma i egen försörjning genom arbete eller studier. Denna rapport presenterar först volymer, bakgrundsvariabler och resultat för alla personer som varit inskrivna under perioden från januari till augusti 2014 och sedan presenteras uppföljning gällande personer som tagit del av de upphandlade arbetsmarknadsinsatserna.

Alla inskrivna på Navet

För perioden från januari till augusti har nästan 1 800 personer varit inskrivna på Navet arbetsmarknad oavsett arbetsmarknadsinsats. Majoriten (63%) av de som varit inskrivna under perioden är män. Nedanstående tabell visar fördelningen av olika familjesammansättningar för de som varit registrerad på Navet under perioden.

Familjetyp	Andel
Ensam kvinna med barn	11
Ensam kvinna utan barn	16
Ensam man med barn	2
Ensam man utan barn	43
Gift/sambo med barn	21
Gift/sambo utan barn	6
Okänd familjetyp	1
Summa	100

För både män och kvinnor så är den vanligaste familjetypen ensamstående utan barn. Det är dock dubbelt så vanligt bland kvinnorna än bland männen att bo tillsammans med minst ett barn. För drygt 30 procenten av de inskrivna på Navet finns registrerade uppgifter om utbildningsnivå, dessa fördelar sig enligt nedanstående tabell.

Utbildningsnivå	Andel
Grundskola	18
Ej slutförd gymnasieutbildning	4
Gymnasieutbildning	25
Eftergymnasial utbildning - ej högskola	20
Högskoleutbildning	33
Summa	100

Det är större andel som endast gått grundskola och färre som har en gymnasieutbildning jämfört med Uppsala som helhet. Det är dock ungefär lika stor andel (53 %) som har en eftergymnasial utbildning jämfört med Uppsala i helhet (55%). Utbildningsnivån på Navets deltagare som presenteras här kan ha påverkats av att det är främst personer som tar del av de upphandlade arbetsmarknadsinsatser som utbildningsnivå registreras. De står ofta närmare arbetsmarknaden än andra av Navets målgrupper.

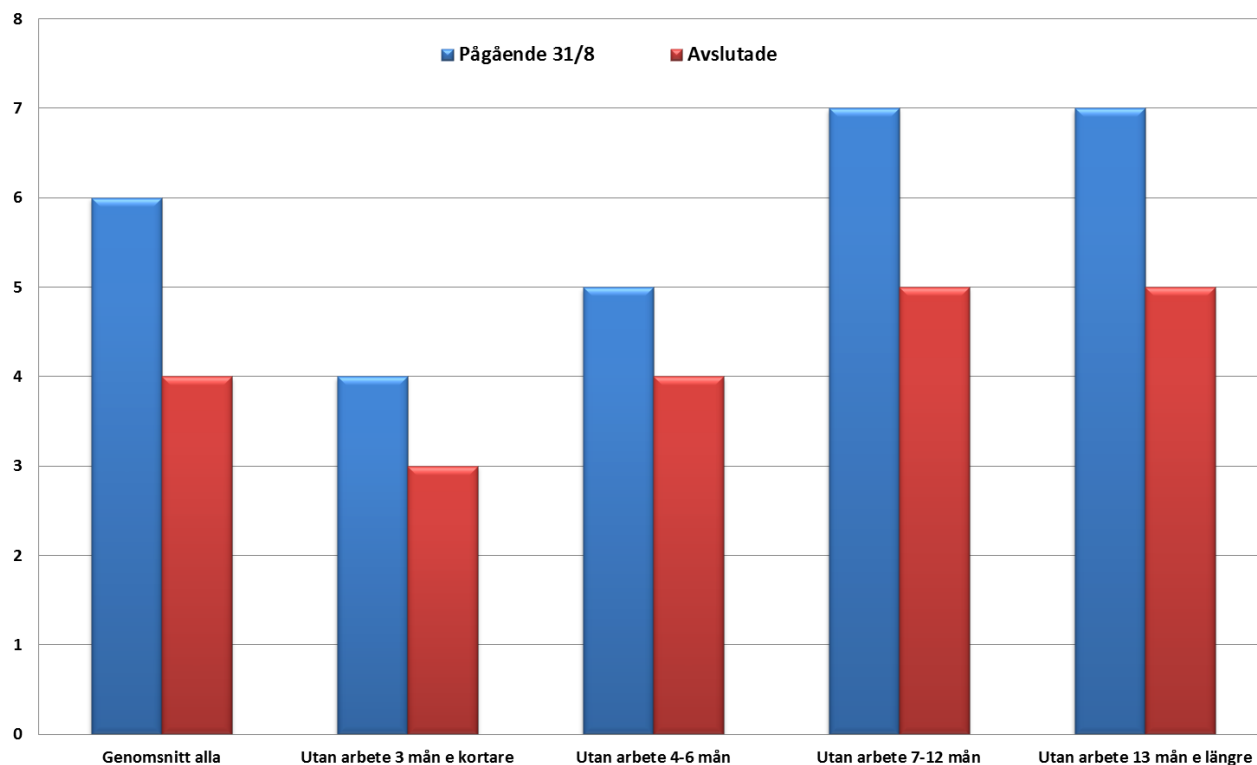
Nedanstående tabell visar hur länge personerna på Navet har varit utan arbete innan de skrevs in på Navet. Att vara utan arbete kan t ex innebära att personen har varit arbetsökande, sjukskriven eller vistas på någon institution. Som arbete räknas endast anställningar som överstiger en månad. För personer som avslutat en utbildning räknas tiden utan arbete från den dagen då utbildningen avslutades.

Tid utan arbete	Andel
Högst 3 månader	53
4-6 månader	20
7-12 månader	9
13 månader eller fler	18
Summa	100

De allra flesta har alltså varit utan arbete under 6 månader. Det är små skillnader mellan könen. Något stör andel av kvinnorna har varit utan arbete en kort tid medan något större andel män har varit utan arbete i minst sju månader.

I slutet av augusti har personerna som är inskrivna eller har avslutats hos Navet under 2014 varit inskrivna hos Navet i genomsnitt i 5 månader. Mätningen är gjord för personer som är inskriven hos Navet från och med den 1 juni 2013 eftersom Navet i sin nuvarande form inte har funnits längre. Det gör att det inte finns personer med riktigt långa inskrivningstider. I nedanstående diagram illustreras hur länge deltagare som är inskrivna hos Navet den sista augusti varit inskriven på Navet fördelat på tid utan arbete.

Antal månader i genomsnitt hos Navet fördelat på tid utan arbete

Källa: ProCapita

De som har varit utan arbete kortare tid än 6 månader är inskriven något kortare tid på Navet än deltagare som varit utan arbete en längre tid. Det är små skillnader mellan könen men det går ändå att konstatera att kvinnorna är aktuella på Navet något kortare tid än männen.

Resultat

Under perioden från januari till augusti har 119 kvinnor och 170 män avslutats från Navet med orsak arbete eller studier. Det är en något större andel av kvinnorna än andelen av männen. Följande tabell visar att de flesta personer som fått arbete eller gått till studier är personer som varit utan arbete en kortare period.

Tid utan arbete	Andel
3 månader eller kortare	55
4-6 månader	28
7-12 månader	6
13 månader eller längre	10
Summa	100

Vid en jämförelse med hur fördelningen av tid utan arbete förhåller sig för alla inskrivna på Navet så har inte tid utan arbete inte så stor betydelse för möjligheten att få arbete eller gå till studier. Det är små skillnader på resultaten för kvinnor och män.

Under perioden från januari till augusti 2014 har 520 personer avslutats från Navet av olika anledningar. Det är endast 121 hushåll (23%) som dessa personer tillhör som mottagit ekonomiskt bistånd i slutet av augusti. Det är främst hushåll med ytterligare en vuxen med eller utan barn som fortfarande får ekonomiskt bistånd. Något fler av männen än av kvinnorna mottar fortfarande ekonomiskt bistånd.

Upphandlade arbetsmarknadsinsatser (fria valet)

Navet gör en bedömning om en person är aktuell för att ta del av de av nämndens upphandlade arbetsmarknadsinsatser. Personen ges möjlighet att självständigt välja mellan olika utförare som är godkända i nämndens upphandling. För perioden från januari till augusti har nästan 500 personer tagit del av upphandlade arbetsmarknadsinsatserna. Majoriten (63%) av dem är män.

Nedanstående tabell visar hur länge deltagarna har varit utan arbete innan de skrev in på Navet. Att vara utan arbete kan innebära att personen har varit arbetsökande, sjukskriven eller vistas på någon institution. Som arbete räknas endast anställningar som överstiger en månad. För personer som avslutat en utbildning räknas tiden utan arbete från det tillfälle då utbildningen avslutades.

Tid utan arbete	Andel
Högst 3 månader	58
4-6 månader	24
7-12 månader	8
13 månader eller fler	10
Summa	100

De flesta har alltså varit utan arbete endast en kort tid. Det är små skillnader mellan könen. Något större andel av kvinnorna har varit utan arbete en kort tid medan något större andel av männen har varit utan arbete i minst sju månader.

De personer som är aktuell hos en utförare sista augusti 2014 har varit inskrivna hos Navet i genomsnitt i 6 månader. Det är små skillnader för personer som varit utan arbete kort eller lång tid. Det är små skillnader mellan könen men det går ändå att konstatera att kvinnorna är aktuell på Navet något kortare tid än männen.

Under perioden från januari till augusti har 35 kvinnor och 70 män avslutats från Navet med orsak arbete eller studier. Det är en något större andel av männen än andelen av kvinnorna. Följande tabell visar att de flesta personer som fått arbete eller gått till studier är personer som varit utan arbete en kortare period.

Tid utan arbete	Andel
3 månader eller kortare	52
4-6 månader	35
7-12 månader	7
13 månader eller längre	6
Summa	100

Vid en jämförelse med hur fördelningen av tid utan arbete förhåller sig för alla som tagit del av upphandlade insatser så är det främst dem som varit utan arbete i mindre än 6 månader som avslutas pga arbete eller studier. Det är inga klara skillnader mellan kvinnor och män, dock så finns det tecken på att kvinnor som har varit utan arbete längre än 13 har mycket svårt att komma i arbete eller studier via de upphandlade arbetsmarknadsinsatserna.

Under perioden från januari till augusti 2014 har 156 personer avslutats från Navet av olika anledningar. Av dem som har avslutats så är det 35 hushåll (22%) med personer från Navet som mottog ekonomiskt bistånd i slutet av augusti. Det är främst hushåll med ytterligare en vuxen med eller utan barn som fortfarande får ekonomiskt bistånd.